

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKER OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел./факс: (044) 462-47-462, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel./fax: +380 (44) 462-47-46E-mail: sekr.osvita@gmail.com Website: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок: UA263223130000026002010078760 в АТ «Укресімбанк» (м. Київ), КОД ЄДРПОУ: 02605316

29.07.2020 № 02-5/424

Кабінет Міністрів України

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України звертається з приводу звуження прав учнів (вихованців), педагогічних та інших працівників спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів, де навчаються діти з особливими освітніми потребами, у зв'язку з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 586 «Деякі питання захисту дітей в умовах боротьби з наслідками гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», якою внесено зміни до низки нормативно-правових актів.

Зокрема, зазначеною постановою внесено зміни до Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 221 (відповідно п.п. 17 та 5), згідно з якими учні (вихованці) можуть проживати в інтернаті (пансіоні) спеціальної школи (крім вихідних, святкових днів і канікул) у разі, коли перебування в дорозі в один бік перевищує одну годину або за протоколом реабілітації передбачено обмеження фізичного навантаження, та можуть бути влаштовані на вихідні та святкові дні, крім канікул, за заявою батьків або інших їхніх законних представників за погодженням із службою у справах дітей за місцем проживання та за умови схвалення такого влаштування на засіданні комісії з питань захисту прав дитини. Змінами також заборонено влаштування до інтернату вихованців дошкільних груп, крім дітей старшого дошкільного віку тощо.

Відповідно до статті 19 Закону України «Про освіту» органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють особам з особливими освітніми потребами умови для здобуття освіти нарівні з іншими особами шляхом належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення з урахуванням індивідуальних потреб та можливостей таких осіб. Статтею 6 цього закону передбачено, що держава забезпечує виявлення та усунення факторів, що перешкоджають реалізації прав і задоволенню потреб таких осіб у сфері освіти.

Відповідно до статті 35 Закону «Про повну загальну середню освіту» здобуття повної загальної середньої освіти забезпечують спеціальна школа - заклад загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку, фізичними та/або сенсорними порушеннями та навчально-реабілітаційний центр - заклад загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, зумовленими складними порушеннями.

Статтею 31 цього закону передбачено, що у складі закладів загальної середньої освіти можуть функціонувати такі внутрішні структурні підрозділи як дошкільний підрозділ, пансіон, які діють відповідно до установчих документів закладу загальної середньої освіти та на підставі положення про нього, затвердженого керівником закладу загальної середньої освіти.

Відповідно до статті 37 даного закону засновник закладу загальної середньої освіти зобов'язаний забезпечити утримання та розвиток заснованого ним закладу освіти.

Згідно з статтею 8 закону «Про повну загальну середню освіту» територіальну доступність повної загальної середньої освіти забезпечують у межах повноважень органи державної влади та органи місцевого самоврядування шляхом створення та утримання пансіонів, сприяння запровадженню з урахуванням вибору батьків дітей різних форм здобуття повної загальної середньої освіти.

Відповідно до статті 32 закону «Про місцеве самоврядування» до повноважень органів місцевого самоврядування віднесено створення необхідних умов для вирішення відповідно до законодавства питань про утримання учнів спеціальних закладів освіти, про надання пільг на утримання дітей у пансіонах закладів освіти.

Статтею 37 закону «Про повну загальну середню освіту» передбачено, що право дитини на здобуття початкової та базової середньої освіти у комунальному закладі освіти на закріпленій

території не обмежує право батьків дитини обирати інший заклад освіти відповідно до законодавства.

Згідно з статтею 19 закону «Про освіту» зарахування осіб до спеціальних закладів освіти, переведення з одного типу закладу до іншого та відрахування таких осіб здійснюються у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Відповідно до Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2018 № 831, зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування чи переведення до іншого закладу освіти проводиться відповідно до наказу його керівника, що видається на підставі заяви про зарахування одного з батьків дитини або її законних представників. Питання щодо утримання особи з особливими освітніми потребами в інтернаті керівник закладу за потреби узгоджує із засновником закладу. Пунктом 6 Загальних положень Порядку передбачено вичерпний перелік документів для зарахування дитини до спеціальної школи. Забороняється вимагати надання будь-яких інших документів, не передбачених цим Порядком.

Однак щойно прийнятою постановою Уряду від 01.06.2020 № 586, всупереч вищезазначеним законодавчим підставам, суттєво ущемлені права дітей спеціальних закладів та навчально-реабілітаційних центрів на проживання у пансіонах (інтернатах) протягом будь-якого періоду без обмеження, зокрема у канікулярний час, у вихідні та святкові дні.

Водночас пунктом 3 Порядку зарахування дітей на цілодобове перебування до закладів, які здійснюють інституційний догляд і виховання дітей, затвердженого вищезазначеною постановою № 586, визначено, що дія Порядку не поширюється на заклади професійної (професійно-технічної) освіти, ліцеї, які забезпечують здобуття виключно профільної середньої освіти. Отже, норми цього Порядку є дискримінаційними відносно дітей спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів, які потребують постійного догляду та лікування.

Пунктами 17 Положення про спеціальну школу та 5 Положення про навчально-реабілітаційний центр, в яких відображено норми постанови КМУ № 586 від 01.06.2020, порушено право батьків на прийняття власних рішень щодо проживання їхніх дітей у пансіоні без обмеження терміном, а саме у вихідні, святкові дні і канікули. Влаштування дитини на проживання у пансіоні на вихідні дні за погодженням із службою у справах дітей та схвалення такого рішення на засіданні комісії з питань захисту прав дитини, а також зарахування дитини до закладу на цілодобове перебування за наказом керівника закладу на підставі направлення структурного підрозділу освіти, за наявності рішення органу опіки та піклування, прийнятого на підставі рекомендації комісії з питань захисту прав дитини (пункт 4 Порядку, затвердженого постановою № 586) не відповідає законодавству.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 щодо діяльності органів опіки та піклування та діяльності комісії з питань захисту прав дитини, постановою Уряду від 30.08.2007 № 1068 щодо діяльності служби у справах дітей не передбачено функцій цих установ та їх органів щодо надання рекомендацій та дозволу на проживання у пансіонах (інтернатах) спеціальної школи та навчально-реабілітаційного центру учнів (вихованців), які мають батьків або осіб, які їх замінюють, та приймають власні рішення щодо проживання дітей в пансіоні.

Зважаючи на викладене, та з метою недопущення звуження прав учнів (вихованців) спеціальних шкіл та навчально-реабілітаційних центрів, а також трудових прав педагогічних та інших працівників, які працюють в цих закладах, Профспілка наполягає на необхідності внесення змін до Порядку зарахування дітей на цілодобове перебування до закладів, які здійснюють інституційний догляд і виховання дітей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 586, передбачивши у переліку закладів освіти пункту 3 Порядку, на які не поширюється його дія, спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри, а також вилучити норми пункту 17 Положення про спеціальну школу та пункту 5 Положення про навчально-реабілітаційний центр, затверджених постановою Кабінету Міністрів України № 221 із змінами, внесеними постановою Уряду від 01.06.2020 № 586.

Голова Профспілки

Г.Ф.Труханов